

Magyar Művészeti Akadémia
Művészetelméleti és Módszertani
Kutatóintézet

A művészet KÖZEGEI II.

KIHÍVÁSOK
A XXI. SZÁZAD
ELEJÉN

KONFERENCIA
2020. MÁRCIUS 2-3.

KIJÁRAT

PESTI VIGADÓ

a Magyar Művészeti Akadémia székháza
Déli terem

Az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet a

intézménye.

A borítón Bujnovszky Tamás fotója látható.

Előszó

A művészet alakítja saját korát és viszont, az adott kor gazdasági, politikai, technikai, klimatikus, demográfiai, kommunikációs összefüggései és változásai alakítják a művészetet. A művészet saját korának kifejeződése, és bátran állítható, hogy egy kor saját művészetének kifejeződése. Egy korszak eredeztethető saját művészetéből, mint ahogy a művészet is eredeztethető saját korából. Egy korszak, egy társadalom önértelmezését adja a művészet, még ha az önértelmezésből következő cselekedetek hatásai nem ritkán csak későbbi nemzedékek számára lesznek nyilvánvalók. Minden kultúra, minden korszak kifejleszti saját, megkülönböztethető művészi kifejezőmódjait, stíláriis jegyeit, eszközeit. Ha ilyen nem tesz, nem is beszélünk az előzőhöz képest más korszakról. Azt az erős és vitatandó tézist is megfogalmazhatjuk, hogy amíg nincs új művészi kifejezési mód, addig nincs is új korszak. Korszakváltások, stílusváltások gyakran utólag válnak nyilvánvalóvá, a váltások kortársai csak találgatnak, hogy tényleg történik, történt-e valami.

A Római Birodalom végét 476-ra teszik, Romulus Augustulus császári méltósága elvesztésének évéhez, de ezt az eseményt az akkori Európában senki nem vette észre. Mi sem remélhetjük annak biztos megállapítását, hogy melyek azok a folyamatok a mai művészetben, amelyek döntő módon meghatározzák korunkat, vagy amelyeket korunk meghatároz.

A konferencián azt szeretnénk megvizsgálni, hogy napjainkban mely kortárs politikai, gazdasági, kulturális történések vagy változások látszanak jelentősnek, akár korszakváltónak. Látszanak-e stílusváltások, eszközváltások, témaváltások a művészetben, amelyek egy új lehetséges korszak jegyeit hordozhatják magukban. Lehetséges, hogy száz év múlva más lesz az értékelés, de az, hogy mi történik velünk, művészetünkkel és mai időnkkel, az is befolyásolja, hogy milyen kísérletet teszünk mindennek elgondolására.

Boros János

Program

2020. március 2., hétfő

- 10.00–10.10 Köszöntő: *Fekete György*
- 10.10–10.30 *Szécsi Gábor*: Az identitásformáló narratívák mediatizációja a digitális kultúrában
- 10.30–10.50 *Boros János*: Művészet és filozófia
- 10.50–11.10 *Farkas Attila*: A nemzetállam és a posztzuevén utópia
- 11.10–11.30 *Pálfalusi Zsolt*: Appropriation – A kisajátítás mint attitűd a kortárs művészetek fő áramlataiban
- 11.30–11.50 Kávészünet**
- 11.50–12.10 *Wesselényi-Garay Andor*: Közeg és forma – Adalékok a kortárs erdélyi öko-regionalista építészet megjelenésének építészetszociológiai hátteréhez
- 12.10–12.30 *Falusi Márton*: A kortárs irodalmi mező szinterei
- 12.30–12.50 *Windhager Ákos*: A kortárs magyar opera megújítása – Terényi Ede, Gyöngyösi Levente és Eötvös Péter operai életműve
- 12.50–13.35 Könyvbemutató: Dér Cs. Dezső – Márkus Renáta: *Új utak a kulturális marketingben*
Beszélgetőpartnerek: Dér Cs. Dezső, Márkus Renáta, Fehér Euridiké, Kocsis Miklós
- 13.35–13.50 Kérdések, hozzászólások

2020. március 3., kedd

- 10.00–10.20 Kocsis Miklós: Elméleti alapvetések a kortárs kultúraigazgatás rendszeréről
- 10.20–10.40 Sárík Zoltán: Művészeti felsőoktatási intézmények menedzselése
- 10.40–11.00 Szabó Andrea: Honnan és mit? A magyar fiatalok az információs sztrádán
- 11.00–11.20 Kollarik Tamás: Az állami szerepvállalás változása a magyar mozgóképkultúra területén az elmúlt évtizedben

11.20–11.40

Kávészünet

- 11.40–12.00 Cseporán Zsolt: A hazai színházak állami finanszírozásának aktualitásai
- 12.00–12.20 Sik Attila: Undor: a genetikától a politikáig
- 12.20–13.00 Könyvbemutató: Boros János: *Filozófiaművészet*
- Beszélgetőpartnerek: Boros János, Farkas Attila, Kucsera Tamás Gergely, Kocsis Miklós, Szécsi Gábor
- 13.00–13.10 Kérdések, hozzászólások
- 13.10–13.30 Zárszó: Kucsera Tamás Gergely:
Valóság = a művészet és a közege

Absztraktok

Szécsi Gábor

a Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar tanszékvezető egyetemi tanára, dekán

Az identitásformáló narratívák mediatizációja a digitális kultúrában

Az információs technológiák mindennapi használata révén a média logikája mindinkább behálózza életvilágunkat, hatással van a társadalom és a kultúra minden elemére, megváltoztatja az olyan társadalmi alrendszereket is, mint a művészet, a politika és a tudomány. A mindent átható mediatizáció lényegét tekintve olyan metafolyamat, amely a média által közvetített történetek interiorizálása révén átalakítja a szocializáció, a társadalmi élet teljes feltételrendszerét, új társadalmi formákat is teremt, és eddig ismeretlen árnyalatokkal gazdagítja a kommunikáció közösségformáló szerepéről alkotott képünket is. Az előadás arra kíván rávilágítani, hogy a digitális kultúrában miként válnak a média történetei a médiafogyasztók identitását, énképét formáló és az egyén hagyományos értékekhez való viszonyát meghatározó, autobiografikus narratívák szerves részévé. Amellett érvel, hogy a média narratíváit személyes történetei elemeiként befogadó és továbbító ember közösségről és közösségi értékekről, konvenciókról alkotott fogalma a virtuális és valós, lokális és globális közösségi élmények csomópontján születik meg.

Boros János

az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa, a Pécsi Tudományegyetem egyetemi tanára, filozófus

Művészet és filozófia

A művészetről való beszéd módok száma kimeríthetetlen. Kezdve az állásponttól, hogy a művészetről nem beszélni kell, hanem művelni és befogadni, egészen odáig, hogy a művészet csak akkor létezik, ha beszélünk róla. A kérdésről akkor tudunk egyetértésre vagy kölcsönös megértésre törekedve beszélni, ha megegyezünk, mit értünk a művészet fogalmán, mit jelent a művészetről szóló beszéd, mi a befogadás. A beszéd miről is szóljon? Érzékeink megérintettségéről, impressziókról, netán fogalmakról, műveltségünk, kultúránk összefüggéseiről?

A művészetről szóló egyik értekezési mód a művészet-filozófiáé. A filozófia értelmezőként jelenik meg. Atyaként, felülről tekintve a művészetre kijelenti, mi is a művészet, mit kell fogalmán értenünk, létezik-e egyetlen helyes fogalma, vagy egyes műveknek milyen értelmezés adható. Platón megveregeti a költők vállát, „majd mi filozófusok megmondjuk, miről is beszéltek ti költeményeitekben”. Ez az értelmező hozzáállás a filozófia ógörög kezdeteitől kíséri a filozófiát, és a filozófia paternalizmusa megkerülhetetlennek látszott. Arisztotelész szerint akár filozofálunk, akár nem, mindenképpen filozofálunk. Amíg emberek vagyunk, gondolkodunk, nem lehet, hogy ne gondolkodjunk. A filozófia az önmagára reflektáló, szisztematikus, történettudatos gondolkodás.

Létezik azonban egy maternalista megközelítés is, amely szerint a művészet és az eredeténél rejlő poiésisz az alapvető, az ember mivoltához tartozó kognitív-lelki tevékenység, és minden belőle jön: a filozófia, a tudományok és természetesen valamennyi konkrét műalkotás. A művészet új, tág fogalmába beleérthető a művészet, a filozófiaművészet és a tudományművészet. A filozófiaművészet mint a gondolkodásra és a megértésre vonatkozó új paradigma nem számolja fel a filozófia értelmező

törekvését és erejét, pusztán új megvilágításba helyezi azt. A gondolkodás mindent értelmez, rajta kívül nem értelmez semmi. Az értelem azonban be van ágyazva az ember poétikus alkátába, amely a gondolkodást ugyanúgy létrehozza, mint a művészetet.

Farkas Attila

az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének tudományos munkatársa, a Szent István Egyetem adjunktusa, filozófus

A nemzetállam és a posztszuverén utópia

A nemzetállam létrejötte és fennmaradása szorosan kötődik a nemzeti kultúrához, ezen belül a nemzeti művészethez, különösen a nemzeti irodalomhoz. Jó okkal beszélhetünk ebben az esetben kölcsönös egymásra utaltságról, kellő alapunk van arra is, hogy biológiai analógiával természetesen együttélésként nevezük meg a folyamatot. Másrésről viszont a nemzetállam és a művészet viszonyának értékelése korántsem mentes a vitáktól, és ezeket a vitákat is nevezhetjük természetesnek. Az utóbbi időben ráadásul újra artikulálódtak és felerősödtek azok a hangok, amelyek ebben a vonatkozásban egy korszak végét valószínűsítik. Olyan folyamatokat írnak le, amelyek a nemzetállamok szuverenitás alatti, és még inkább feletti szintek megerősödését eredményezik. Közismertek azok a megállapítások, amelyek szerint a nemzetközi kormányzati szervek és a multinacionális vállalatok hatalma felülmúlja az államok hatalmát, úgyszintén azok a tervek, amelyek az „Európai Egyesült Államok” névnek kívánják létrehozni a jelölését, és ismét előkerülnek a régi ideák a világlamról. Ezekhez viszonyítva újszerűnek tűnik a posztszuverén utópia, amely nem a szuverenitás felosztását, nem is magasabb szintre emelését, hanem megszüntét vizionálja. Az előadó ezen utópia ellen érvel történeti és morális alapon.

Pálfalusi Zsolt

az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének megbízott kutatója, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem óraadó oktatója, filozófus, esztéta

Appropriation – A kisajátítás mint attitűd a kortárs művészetek fő áramlataiban

La origine du monde – A világ eredete. Gustave Courbet és Tanja Ostojic.

Az előadás egy klasszicista festmény viharos történetéről szól, amely már a kortársakat azzal sokkolta, hogy egy fejtől nem látható, meztelen modellt örökített meg a maga naturalitásában. A meztelenség két különböző megragadásmódján, az akt és a pornográfia határmezsgyéjén egyensúlyozunk, amikor a modern művészet közegébe emelve ugyanezt az alkotást Ostojic a saját testével reprodukálja, ám az eredeti alkotás ötletétől teljesen eltérő, kortárs politikai koncepció keretében. Az előadás két művész alkotásának és kölcsönös referenciájának példája nyomán azt a problémát járja körül, miként vált mára a művészetek egyik alapattitűdjévé az önálló ötletek kibontása egy másik kor művészi eszméjének bázisán, miként lett a remake, a remix és a médiahekk egyik meghatározó tényezője a késői posztmodern művészi gondolkodásának. A kisajátítás kapcsán kulcsfontosságú kérdéssé válnak egyrészt a szerzői jogi normák, hiszen egy eredeti műalkotás hírnevén, kultúrtörténeti fontosságán való élőködés révén jön létre mindaz, ami a kisajátítás során előáll. Másrészt a legalitás problémája után beleütközünk a moralitás kérdésébe is, mivel már lényegében a readymade és a pop art korai kialakulása óta a művészet eszméjéről való lemondásnak lehetünk a tanúi, amikor a művészet terében megjelenik egy merkantilista és morálfilozófiai szempontból utilitarista nézet, amely szerint minden jó, ami művészetnek tűnik, szükségképp bárki lehet művész bármilyen különleges képesség nélkül, és bármi lehet műalkotás a művészethez való bármilyen saját kvantitatív hozzájárulás nélkül.

Legvégül abba a művészetelméleti anomáliába ütközünk, hogy a kortárs művészettel a művészet eszméjének bármilyen normatív meghatározása nélkül kell szembenéznünk.

Wesselényi-Garay Andor

az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa, a Budapesti Metropolitan Egyetem egyetemi docense, építész

Közeg és forma – Adalékok a kortárs erdélyi öko-regionalista építészet megjelenésének építészetszociológiai háttéréhez

Az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézete 2018 őszén indított előadás-sorozatának első két szemesztere a romániai magyar építészek munkásságát mutatta be. Az előadás-sorozat legfontosabb tanulságaként kiderült: létezik magyar építészet a határainkon túl, meghatározza a külföldön élő magyar származású építészek életművét az identitás, a mélyben élő haza, továbbá akár az elfogdáson, akár az ellenálláson keresztül, de leginkább valamiféle nyomemlékként a mai napig alakítja Makovecz Imre öröksége a határon túl működő építészek munkásságát.

A nullás évek első felével megjelent Székelyföldön egy olyan – személyeiben és épületeiben egyaránt egymást erősítő és igazoló – építészeti hálózat, amelynek csomópontjain az egyes alkotók egyrészt szoros olvasással követik a magyarországi eseményeket, és miközben tevékenységük egyre ismertebb a romániai szcéná számára, eredményeikről a hazai építészeti közélet kevésbé tájékozott.

A kortárs magyar erdélyi építészet öko-regionalista fordulata – egyáltalán megjelenése – szervesen illeszkedik azokhoz a történetekhez, amelyek a portugál, a spanyol, a voralbergi vagy a burgenlandi regionalista építészetek keletkezését mesélik el, problematikusabb viszont annak megválaszolása, hogy miért

most, miért így szerveződik narratív ívbe a tizenöt éve jobbára még csak sporadikus állapotában is csak épphogy létező emlékanyag. Az előadás célja, hogy plauzibilis értelmezési keretek közé rendezze a kortárs erdélyi építészet megjelenését és bemutassa azokat a szakmaszociológiai tényezőket, amelyekről elválaszthatatlan az öko-regionalizmus építészete.

Falusi Márton

az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa, az Országút főszerkesztője, költő, író

A kortárs irodalmi mező színterei

Tagadhatatlan, hogy az írásbeliség kultúrája nagyon is „látványosan” kerül új kontextusba napjainkban. Akkor is igaz ez, ha nem térvesztését, hanem mediális átrendeződését, az új kultúrtechnikákhoz való alkalmazkodását – alkalmazkodási kényszerét – érzékeljük. Az előadás két új „kultúrtechnikai vállalkozás” révén gondolkodik el az irodalmiságról a XXI. században. A *Magyar irodalmi művek lexikonának* műközpontú megközelítéséből kiindulva veti fel az irodalomértés elméleti lehetőségének kérdését. Az 1990-es évektől a magyar irodalomtudomány tendenciózusan érdeklődésének homlokterébe helyezte, miként beszélhető el, elbeszélhető-e egyáltalán az irodalom története, vagy az csupán egy romantikus narratíva volt, amely végképp felbomlott. De ha az irodalomtörténet műfajként immár maga is a történelem múltba vesző reminiscenciája, vajon hogyan vizsgálható az irodalom mint olyan a történelem után? Az Országút című, újonnan induló kulturális lap koncepciójának ismertetésével pedig az irodalmi írásmód közösségi funkciójának, illetőleg a (nyomtatott) irodalmi periodikák korszerűségének problematikájáról lesz szó.

Windhager Ákos

az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének tudományos munkatársa, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem óraadó oktatója, művelődéstörténész

A kortárs magyar opera megújítása – Terényi Ede, Gyöngyösi Levente és Eötvös Péter operai életműve

Giocomo Puccini, Richard Strauss és Leos Janacek óta nem tűnt fel olyan operaszerző, akinek operai életművét a nemzetközi színpadok műsoron tartanák. Sőt, azt mondhatjuk sommásan, hogy a nemzetközi Wagner-kultusz holdudvarhatása nélkül a nagy operaházak sem tudnának telt házat produkálni. Számos vita, ellenvita és demonstráció lezajlott már az operaszínházi berkeken belül és kívül, de lényegi megoldás nem született. Az derült ki ugyanis, hogy sem a rendezői színház, sem a dekonstruktivista performanszok, sem a sztárénekesekre épített repertoár önmagában nem tudja tartósan behozni a közönséget. A megoldást egyetlen egy dolog tudja biztosítani: a magas színvonalú kortárs operai életmű. Egy-egy kiemelkedő jelentőségű operát ugyanis sokan írtak (pl. Ligeti György: *Le Grand Macabre*, Philipp Glass: *Ehnaton*, John Adams: *Nixon Kínában*), de a 300 éves operai műfajban ezek csupán marketingakciónak tűnnek a hosszú távú PR-stratégiának számító életművek mellett.

A magyar operaszínpad ragyogó kivételnek tűnik a fent leírt helyzettel szemben. Terényi Ede (1935) operái, Eötvös Péter (1944) irodalmi operái és Gyöngyösi Levente (1975) „rockoperái” képesek voltak megújítani a műfajt, a színpadot és a közönség kortárs művekhez való magatartását is. Mindhárom erdélyi születésű szerző a vokális, szakrális és zenekari munkássága fennsíkján fordult az operaműfaj felé, amely összegzője korábbi tevékenységüknek. Terényi a mikrokozmosz felé nyitja ki az operai szférát és hoz létre belőle nagyerejű látomásokat (pl. *Mefisztofaust*, *Ulysses*, *Dante*). Gyöngyösi a makrokozmosz felé tágította az operavilágot, s három eltérő zenei regiszter (az Iron Maiden, Mozart és a magyar siratóénekek) felhasználásával hoz létre új stílust. Eötvös

pedig a nemzetközi szépirodalmat írja újra az európai hagyományrétegek provokatív egymásra helyezésével. Noha első látásra távol esik egymástól a három munkamódszer, az irodalmi és a zenei örökség azonos, és az alkalmazott eszközök között is jelentős az átfedés. A forma viszont lényegileg tér el: az egyikük gemmákat alkot, a másikat tablók készíti Mahler modorában, a harmadikuk magánéleti drámákat zenésít meg a Kékszakállúval párbeszédet folytatva.

Kocsis Miklós

a Pécsi Tudományegyetem habilitált egyetemi docense, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tudományos főmunkatársa, az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének igazgatója

Elméleti alapvetések a kortárs kultúraigazgatás rendszeréről

Az előadás tárgya annak vizsgálata, hogy a kortárs alkotmányos demokrácia szabályrendszerén belül működő sajátos szakigazgatási terület, a kulturális igazgatás hogyan képes alkalmazkodni azokhoz az elvárásokhoz, amelyeket vele szemben egyik oldalról a központi kormányzati akarat, másik oldalról a társadalom támaszt? Kérdés, hogy a kultúraigazgatás személyzetének hagyományos szerepfelfogása (bármilyen is az első kérdésre adott saját válasza) alkalmazható-e egyáltalán abban a helyzetben, amikor magát a kulturális területet több irányból komoly kihívások érik. Az előadó absztrakt és konkrét példák felmutatásának egységére törekedve azt törekszik bemutatni, hogy indokolt lehet a klasszikus igazgatási és szakpolitikai eszközök alkalmazásának strukturált újragondolása.

Sárik Zoltán

a Magyar Képzőművészeti Egyetem kancellárja

Művészeti felsőoktatási intézmények menedzselése

Az előadás tárgya a képzőművészeti képzés szerepének egy szegmense a magyar felsőoktatásban, ezen belül a Magyar Képzőművészeti Egyetem működési struktúrájának, belső szinergiáinak, külső együttműködési lehetőségeinek, valamint a tartalmi és technikai működést meghatározó jogi, szervezeti, szakmai belső-külső szabályrendszerének leképződése a mindennapokban. Kérdés, hogy mire jó vagy nem jó egy kancellár, meddig terjednek korlátai, ez mennyire befolyásolja az egyetem szakmai törekvéseit, stratégiai terveit? Mi a viszony az autonóm művészet és a bürokrácia, a szakmai igények és a gazdasági érdekek között? Megvalósítható-e a lehetőségek és a realitás párhuzamba állítása egy művészeti egyetem napi működésében?

Szabó Andrea

az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézetének igazgatóhelyettese, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának adjunktusa, szociológus

Honnan és mit? A magyar fiatalok az információs sztrádán

20 év óta készülnek szisztematikusan nagymintás ifjúságkutatások Magyarországon. Az első, 2000-ben lezajlott adatfelvétel megtervezésekor egyszerűen fel sem merült az a gondolat, hogy eljön az az idő, amikor a magyar társadalom, és ezen belül is a fiatalok tájékozódási szerkezetének központi csatornája nem az újság, nem a rádió, de még csak nem is a televízió lesz.

Az előadó végigjárja azt az utat, ahogy az internet mint generikus forrás megváltoztatja az informálódás hátterét, technikáját és technológiáját. Ma mást, másként és máshol keresnek, mint

10 vagy 20 évvel ezelőtt. Az információs sztráda azonban egy olyan felület, amely – hasonlóan az igazihoz – számtalan veszélyforrást rejt magában, ráadásul nem egyformán nyitott a társadalom minden rétege, csoportja számára. A mára már elcsépeelt fogalomká vált „digitális bennszülöttek” és „digitális bevándorlók” kifejezések kevésbé írják le azt a különbséget, amely felfedezhető az internethez való hozzáférésben és annak használati módjában. Hasonlóan a művészeti alkotások fogyasztásához ugyanis valódi, hosszú távon ható társadalmi egyenlőtlenségeket hoz létre az egységesnek tétélezett ifjúsági társadalmon belül is.

Kollarik Tamás

a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem szervezettefejlesztési igazgatója, a Nemzeti Filmintézet Televíziós Döntőbizottságának tagja, jogász

Az állami szerepvállalás változása a magyar mozgóképkultúra területén az elmúlt évtizedben

A magyar film 2010 óta sokadik virágkorát éli. A mozgókép szinte minden műfajában hatalmas sikerekről, nemzetközi elismerésekről beszélhetünk. A dokumentum- és természetfilmek, az animációs és kiséjátékfilmek mellett a költségigényesebb műfajok is szárnyalnak. A kortárs magyar televíziós és moziforgalmazásra szánt filmek útját is a filmes világ ikonikus kitüntetései szegélyezik, Emmy-díj és Oscar-díjak, sikerek Berlinben és a legnagyobb fesztiválokon szerte a világban. Soha nem látott gazdasági emelkedés érhető tetten a magyar audiovizuális szektorban. Budapest lassan Európa filmes fővárosává válik, nemzetközi sztárok és amerikai szuperprodukciók töltik meg a magyar stúdiókat. Milyen állandóság és milyen változás van a szabályozás, a finanszírozás, az infrastruktúra és az intézményi háttér tekintetében? Mi áll a sikerek mögött, és mi az állam feladata?

Cseporán Zsolt

a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának adjunktusa

A hazai színházak állami finanszírozásának aktualitásai

Az elmúlt másfél év jelentős változásokat hozott a magyar előadó-művészeti élet állami finanszírozásában, amely folyamat a színházak esetében két markáns intézkedésben jelent meg.

Elsőként a kulturális taotámogatás megszüntetésével párhuzamosan a kormányzat kialakította a szféra közvetlen költségvetési támogatásának rendszerét. Az új előadó-művészeti többlettámogatás alapelve, hogy az állam nem cél nélküli forrást, hanem feladathoz kötött támogatást nyújt.

Ezt követően a jogalkotó a fenntartói felelősség elve mellett tört lándzsát 2019 végén. Ennek értelmében a helyi önkormányzat egymaga köteles biztosítani a fenntartásában lévő színház működésének tárgyi, pénzügyi és személyi feltételeit, e körben pedig állami támogatásra akkor számíthat, ha kezdeményezi a teátrum közös működtetését. A finanszírozási rendszer átalakításával tehát a hazai színházi struktúra sem maradt érintetlen: a kőszínházak esetében a tisztán állami és önkormányzati teátrumok mellett létrejött egy új, vegyes működtetési modell.

A két intézkedés alapjaiban rajzolta át a magyar színházfinanszírozás arcélét, amelyek közvetve a működtetésre és a művészeti munkára is hatással lehetnek.

Sik Attila

a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának egyetemi tanára

Undor: a genetikától a politikáig

Agyunk mindenre képes: eldönti mi a szép, mi jóízű, szeresünk vagy utáljunk másokat, vagy éppenséggel kire szavazzunk a

választásokon. Hogy milyen ételtől, fotótól, festménytől fordul fel a gyomruk, részben lehet genetikailag meghatározott, de főleg társadalmilag befolyásolt. Ami az egyik társadalomban megszo-
kott, azt egy másik kultúra visszataszítónak találja. Kutatási ered-
mények, nem utolsósorban agyi képalkotási eljárások mutatják,
hogy összefüggés van az ételek tolerálása és a politikai világné-
zet között. Azok, akik könnyen undorodnak ételektől, a konzerva-
tív pártokra szavaznak. Arra, hogyan függ össze az ételek elfo-
gadása, az esztétikai értékrend, a moralitás és a politikai világ-
kép, az előadás fog rávilágítani tudományos eredményeken ke-
resztül.

Magyar Művészeti Akadémia
Művészetelméleti és Módszertani
Kutatóintézet

ESTÉK A HILD-VILLÁBAN MŰVÉSZETELMÉLETI ELŐADÁS-SOROZAT

„Úgy táncolnak
mifelénk, mint
egy leány
s egy legény”

KORTÁRS NÉPTÁNC - MAGYAR NÉPTÁNC

2020. február 13., 18.00

FELFÖLDI LÁSZLÓ:

„Egy élet a tánc, melyben lélek a dal”
- A tánc mint közösségi tudás, társadalmi
gyakorlat és kulturális örökség

2020. március 5., 18.00

STOLLER ANTAL:

Gyűjtés, megőrzés, alkotás

2020. március 19., 18.00

MIHÁLYI GÁBOR:

Hagyomány és modernitás
- Utak és irányok a Magyar Állami Népi
Együttes legújabb kori művészetében

2020. április 2., 18.00

TIMÁR MIHÁLY:

Timár Sándor koreográfus
művészi pályájának áttekintése

2020. április 23., 18.00

BÓLYA ANNA MÁRIA:

Terpsziikhóré kegyeltje
- Kricskóvics Antal táncszínháza

2020. május 14., 18.00

LELKES LAJOS:

Novák Ferenc és Foltin Jolán
munkássága

HILD-VILLA

az MMA Művészetelméleti és Módszertani
Kutatóintézetének székháza